

Zmiany w przepisach przeciwpożarowych

W Dzienniku Ustaw z dnia 22 czerwca br. opublikowano zapowiadane od blisko półtora roku rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) – dalej r.o.p.b. Omawiana regulacja weszła w życie dnia 30 czerwca br. i uchyla w całości dotychczasowe, noszące tę samą nazwę rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 563).

1. Nowe definicje

Obowiązujące r.o.p.b. wprowadza kilka nowych definicji. Rozszerza między innymi pojęcie „materiałów niebezpiecznych pożarowo” o inne niż dotychczas sklasyfikowane materiały, jeżeli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru, szczegółowo definiuje pojęcie „prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” oraz rozszerza pojęcie „urządzeń przeciwpożarowych”, obejmując nim praktycznie wszystkie techniczne elementy wyposażenia podnoszące stan bezpieczeństwa pożarowego. W r.o.p.b. dokonano również kilku praktycznych korekt, polegających na ogólnym odwoływaniu się do „obowiązujących przepisów” zamiast konkretnych, wcześniej wyszczególnionych aktów prawnych, co pozwoli na uniknięcie wątpliwości prawnych w przypadku zmiany tych ostatnich.

2. Rozszerzenie katalogu czynności zabronionych z uwagi na możliwość spowodowania pożaru oraz nowe obowiązki właścicieli w zakresie oznakowywania obiektów

Oprócz dotychczas obowiązujących już zakazów, w częściach zabraniających czynności mogących spowodować pożar wprowadzono jednoznacznie określony zakaz składowania materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych budynków oraz obowiązek regularnego przeprowadzania czynności porządkowych w miejscach, w których występują zalegające pyły palne. Wprowadzono również zakaz wypalania wierzchniej warstwy gleby i traw w miejscach umożliwiających zapalenie się materiałów palnych albo sąsiadujących obiektów oraz całkowity zakaz wypalania słomy i pozostałości roślinnych na polach. Przepis ten wydaje się słuszny, choć można oczekiwać, że w polskiej rzeczywistości raczej niemożliwy do wyegzekwowania.

Obecnie osoby będące właścicielem lub administratorem obiektu, oprócz dotychczasowego obowiązku oznakowywania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, mają obowiązek oznaczania miejsc usytuowania nasad zasilających przeciwpożarową instalację wodociągową oraz obowiązek umieszczania przy wjazdach do garaży zamkniętych z podłogą znajdującą się poniżej poziomu terenu czytelnych informacji o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu do parkowania samochodów zasilanych gazem LPG.

3. Zmiany w Instrukcjach Bezpieczeństwa Pożarowego

Przepisy r.o.p.b. przynoszą sporo zmian w części dotyczącej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego. Po pierwsze, Instrukcja nie tylko musi być opracowana, ale również wdrożona w życie, najlepiej wewnętrznym aktem prawnym. W stosunku do obowiązujących dotychczas przepisów, Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego musi zawierać:

- warunki ochrony przeciwpożarowej, rozszerzone o technologię składowania lub magazynowania znajdujących się w obiekcie materiałów bądź przedmiotów,
- zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących jej stałymi użytkownikami,
- określenie wyposażenia obiektu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- warunki i organizację ewakuacji ludzi z obiektu.

Nieodzownym elementem Instrukcji musi też być jej część graficzna zawierająca:

- plany obiektów obejmujące ich usytuowanie w terenie uwzględniające również tereny przyległe, źródła wody do celów przeciwpożarowych oraz lokalizację dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony,
- wskazania dojeżdż do dźwigów dla ekip ratowniczych (dźwigów pożarowych),
- dane dotyczące powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku oraz jego odległości od obiektów sąsiadujących,
- podziału obiektu na strefy pożarowe,
- występującej gęstości obciążenia ogniowego strefy pożarowej,
- lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
- kategorii zagrożenia ludzi oraz przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
- warunków ewakuacji ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
- miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej oraz miejsc, w których znajdują się urządzenia sterujące urządzeniami przeciwpożarowymi,
- miejsc, w których mogą znajdować się materiały niebezpieczne pożarowo wraz z podaniem ich parametrów.

Dla obiektów takich jak wielko powierzchniowe budynki handlowe, wystawowe, gastronomiczne, kulturalno-rozrywkowe itp., w których wymagane jest stosowanie systemu sygnalizacji pożarowej połączonej z komendą Państwowej Straży Pożarnej, część graficzna Instrukcji oraz warunki ochrony przeciwpożarowej obiektu muszą być przekazane w formie papierowej lub elektronicznej do właściwego miejscowo komendanta PSP. Jednocześnie zaliczono do tych obiektów wszystkie obiekty o powierzchni strefy pożarowej 8 tys. m² w budynkach handlowych i wystawowych kat. ZL I jednokondygnacyjnych i do 5 tys. m² w budynkach wielokondygnacyjnych (dotychczas te powierzchnie te wynosiły odpowiednio 10 i 8 tys. m²).

Nowe r.o.p.b. kończy również z anonimowością osób wykonujących Instrukcję. Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 9 r.o.p.b. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego musi wskazywać autora, czyli osobę lub opracowujący ją podmiot. Przypomnieć należy że instrukcje mogą wykonywać wyłącznie osoby o kwalifikacjach wymienionych w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 178 poz. 1380 z późn. zm.).

Bardzo ważnym i jednocześnie nowym szczegółem jest obowiązek umieszczania egzemplarza Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych. Szkoda jednak, że nie uszczegółowiono tego przepisu, co w wielu przypadkach skróciłoby przybywającym na miejsce pożaru strażakom czas potrzebny na jej odszukanie. W przypadku obiektów zamykanych po godzinach pracy na klucz lub dozorowanych instalacją wykrywania włamań, wspomaganą wzywaniem automatycznie za pośrednictwem monitoringu patrolami interwencyjnymi, właściwym rozwiązaniem wydaje się umieszczenie Instrukcji np. w szafce wyraźnie oznakowanej i łatwo otwieranej za pomocą umieszczonego za szybką klucza, umieszczonej w pobliżu wejścia do obiektu (rozwiązanie takie praktykowane jest na morskich jednostkach pływających). W obiektach całodobowo chronionych przez osoby fizyczne,

Instrukcja może znajdować się w pomieszczeniu portierni, ale najlepiej, aby znajdowała się w widocznym miejscu, również w wyraźnie oznakowanej szafce. Jest to o tyle istotne, że w obiektach chronionych przez koncesjonowane agencje ochroniarskie częsta fluktuacja i niskie kwalifikacje pracowników ochrony powodują, że na wszelki wypadek odmawiają oni udostępniania osobom z zewnątrz jakichkolwiek dokumentów lub zwyczajnie nie mają pojęcia o istnieniu takiej dokumentacji, o czym niejednokrotnie przekonałem się podczas mojej długoletniej praktyki zawodowej. Jednocześnie dobrze byłoby, aby w celu ujednolicenia Polski Komitet Normalizacyjny opracował w najbliższym czasie stosowny znak ochrony przeciwpożarowej do oznakowywania miejsca przechowywania Instrukcji.

4. Handel materiałami pirotechnicznymi używanymi do celów widowiskowych oraz przechowywanie paliw płynnych

W r.o.p.b. określono również zasady magazynowania oraz prowadzenia sprzedaży detalicznej wyrobów pirotechnicznych „widowiskowych”, a więc popularnych petard i rac. Wyroby te powinny być przechowywane w oddzielnych pomieszczeniach wydzielonych ścianami działowymi i stropami o odporności ogniowej odpowiednio co najmniej EI 60 i REI 60 i zamykane drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 30. Materiały te mogą być sprzedawane wyłącznie na wydzielonych stoiskach bez możliwości sprzedaży samoobsługowej.

Dopuszczono natomiast do przechowywania na własne potrzeby paliw płynnych klasy III, czyli paliw o temperaturze zapłonu zawartej pomiędzy 55 a 100°C w zbiorniku naziemnym dwupłaszczowym o pojemności do 5 m³ z zachowaniem pewnej określonej odległości od granicy działki i innych budynków oraz obiektów. Rozwiązano również problem przenośnego ogrzewania tymczasowych obiektów budowlanych, dopuszczając do użytkowania i przechowywania w nich nie więcej niż 22 kg gazu płynnego w butlach turystycznych lub nie więcej niż 2 butli jedenastokilogramowych.

5. Obowiązkowe ćwiczenia ewakuacyjne

Kolejną nowością jest zwiększenie częstotliwości ćwiczeń ewakuacyjnych, czyli praktycznej próby organizacji oraz warunków ewakuacji ludzi z obiektów. W obiektach, w których następuje cykliczna zmiana co najmniej 50 użytkowników, a więc w przedszkolach, szkołach, internatach, domach studenckich itp., praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji powinno odbywać się nie rzadziej niż raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników. W obiektach o kategorii zagrożenia ludzi ZL II (obiekty przeznaczone dla osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, np. w szpitalach) oraz w budynkach zlokalizowanych na terenie zakładów karnych i aresztów, szczegóły ćwiczeń muszą być uzgadniane z właściwym miejscowo komendantem Państwowej Straży Pożarnej. W pozostałych obiektach ćwiczenia odbywać się muszą tak jak dotychczas, czyli nie rzadziej niż raz na dwa lata, utrzymano również obowiązek powiadamiania o ćwiczeniach Komendanta PSP.

6. Nowe hydranty wewnętrzne oraz konserwacja przewodów wentylacyjnych i kominowych

Ostatnia zmiana dotyczy instalacji wewnętrznych. W celu podniesienia jakości wykonywanych usług, usuwanie zanieczyszczeń z przewodów kominowych i wentylacyjnych wykonywać mogą wyłącznie osoby posiadające kwalifikacje kominiarskie. Wprowadzono również nowy typ przeciwpożarowych hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym o średnicy 33 mm, przeznaczonym do stosowania w garażach jedno i wielokondygnacyjnych.